



**Česká školní inspekce  
Inspektorát v Kraji Vysočina**

---

## **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

Čj. ČŠIJ-750/17-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	<b>Dětský domov, Senožaty 199</b>
Sídlo	<b>394 56 Senožaty 199</b>
E-mail právnické osoby	<b>dd.senožaty@pel.cz</b>
IČ	<b>70 844 330</b>
Identifikátor	<b>600 028 208</b>
Právní forma	<b>příspěvková organizace</b>
Zastupující	<b>Mgr. Martina Buchalová Horská</b>
Zřizovatel	<b>Kraj Vysočina</b>
Místo inspekční činnosti	<b>394 56 Senožaty 199</b>
Termín inspekční činnosti	<b>29. 5. – 31. 5. 2017</b>

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

### **Předmět inspekční činnosti**

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. a) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

## Charakteristika

Právnícká osoba s názvem Dětský domov, Senožaty 199 (dále školské zařízení) vykonává činnost dětského domova (dále DD) a školní jídelny (dále ŠJ) v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Budova DD je situován v klidné části obce, je panelového typu a má šest podlaží. Spojovací chodbou lze projít do sousedící základní školy (ZŠ) a mateřské školy (MŠ). V budově ZŠ je umístěna školní jídelna, která kromě celodenního stravování pro děti a zaměstnance DD připravuje také obědy pro děti, žáky a zaměstnance místní MŠ a ZŠ.

Celková kapacita DD je 32 dětí. K datu inspekční činnosti bylo v zařízení umístěno 29 dětí, z toho fyzicky přítomno 28 dětí (jedno na úteku). Výchovně vzdělávací činnost probíhá ve čtyřech rodinných skupinách.

Předškolní a základní vzdělávání poskytuje dvěma dětem mateřská škola a 11 dětem základní škola v obci, 7 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami dojíždí do základní školy v Humpolci (druhý stupeň). Šesti dětem vzdělávání zajišťují střední školy v Pelhřimově a Světlé nad Sázavou. Dvě dívky jsou studentky vyšší odborné školy v Praze a jedna studuje PF UK Praha.

Celodenní výchova, vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti dětí v době mimo vyučování probíhají podle Školního vzdělávacího programu dětského domova (dále ŠVP DD).

## Hodnocení podmínek vzdělávání

Na základě nedostatků v řízení, zjištěných v průběhu inspekční činnosti v roce 2009, došlo k výměně ředitelky DD. Současné vedení DD pracuje týmově a daří se plnit stanovené koncepční záměry v oblasti materiálních podmínek vzdělávání a stabilizace pedagogického kolektivu.

Ředitelka účelně delegovala v písemné podobě organizační a kontrolní pravomoci na další zaměstnance (zástupkyni ředitelky, která je zároveň i vedoucí vychovatelkou, sociální pracovníci a ekonomku). Pravidelně společně vyhodnocují stav ve všech oblastech činnosti DD s důrazem na pedagogickou oblast. Výsledky hodnocení zavádí do praxe. Školní vzdělávací program dětského domova je průběžně aktualizován a doplňován, což podporuje další rozvoj zařízení. Je provázán s Ročním plánem, na který cíleně navazují Týdenní plány činnosti. Programy rozvoje osobnosti dětí (dále PROD) navazovaly na Individuální plány ochrany dětí, které vypracovává pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále OSPOD). Vzdělávací nabídka je zaměřena na rozvoj jednotlivých oblastí výchovně vzdělávacího procesu. Vnitřní kontrolní systém postihuje celkový chod školského zařízení i sledování průběhu a výsledků vzdělávací činnosti. Kontrolní a hospitační činnosti vykonává ředitelka, kontrolní zástupkyně ředitelky. Souhrnné poznatky z hospitační a kontrolní činnosti jsou projednávány na pravidelných pedagogických poradách a podle potřeby individuálně. Zaměstnancům poskytují konkrétní zpětnou vazbu o plnění povinností a vychovatelkám o účinnosti jejich pedagogického působení. Vnitřní informační systém organizace vytváří podmínky pro spolupráci pedagogů. Komunikaci mezi jednotlivými pedagogickými pracovníky navzájem i jednotné výchovné působení na děti se uskutečňují např. při předávání služby, operativních poradách, při plánování vzdělávacích činností, prostřednictvím vzkazů na nástěnkách. Hodnocení zaměstnanců, zejména v odborných znalostech a dovednostech vázaných na pracovní pozici provádí ředitelka podle dobře stanovených pravidel jedenkrát ročně.

Mimoškolní výchovně vzdělávací činnosti jsou zajišťovány ředitelkou, vedoucí vychovatelkou, devíti vychovateli a pěti asistenty pedagoga. Všichni zaměstnanci splňují předpoklad bezúhonnosti, 14 pedagogických pracovníků také odbornou kvalifikaci pro

přímou vyučovací činnost a předpoklad psychické způsobilosti. Jedna asistentka, nesplňující předpoklad odborné kvalifikace, studuje. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) je plánováno pro daný školní rok v souladu s potřebami školského zařízení. Přesto vzhledem ke skladbě umístěných dětí je žádoucí získat pro DD pracovníka se specializací etopeda. Významný přínos pro zvyšování kvality pedagogického působení mají školení a semináře pořádané společně pro více DD a další zájemce z řad škol přímo v zařízení. Kromě odborných znalostí a dovedností při nich dochází k předávání zkušeností (profesionalita v pedagogické práci, Respektovat a být respektován, cizí jazyk).

Materiální předpoklady umožňují plnění výchovně vzdělávací činnosti podle ŠVP DD. Dětský domov od minulé inspekční činnosti v roce 2009 prošel postupnou přeměnou vnitřních prostor. Došlo k přemístění I. rodinné skupiny na druhé podlaží, čímž se zajistily srovnatelné podmínky všem rodinným skupinám. Každá rodinná skupina obývá celé patro panelového domu, které nabízí dostatek prostoru pro realizaci výchovně vzdělávací činnosti. Děti mají k dispozici dvouložkové pokoje, z nichž většina prošla rekonstrukcí a je vybavena novým nábytkem. Nedostatečný je však počet psacích stolů. Tato situace nemá vliv na řádnou přípravu dětí do školy, kterou realizují menší děti společně s vychovatelkou u jídelního stolu. Každá skupina má dále k dispozici obývací pokoj, jídelnu a vychovatelnu. Vychovatelna funguje v přátelském a otevřeném režimu jako přirozený společný prostor. Prostředí poskytuje dětem bezpečí a soukromí. Prostory jsou pečlivě udržované, dětem umožňují získávat zkušenosti s běžným chodem domácnosti. Všem skupinám je k dispozici školní jídelna, zahrada a hřiště.

V posledních letech DD hospodařil s finančními prostředky přidělenými především ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání, které byly použity na pokrytí mzdových nákladů, školení a DVPP. Úhrada nákladů plynoucích z činnosti a provozu DD byla zajištěna příspěvkem od zřizovatele, vlastními příjmy DD (příspěvek na úhradu péče, přídávky na děti a stravné zaměstnanců, doplňková činnost, pronájem prostor). Stav vybírání příspěvku na úhradu péče se rok od roku zhoršuje (převážně neplatící rodiče). Vedení DD se daří získávat sponzorské dary např. od nadačního fondu, podnikatelů a soukromých osob. Tyto finanční prostředky byly použity na dovybavení prostor dětí, prázdninové aktivity, letní dětský tábor a na nákup sportovního vybavení.

Všem dětem je v souladu s právním předpisem poskytováno plné zaopatření: ubytování, ošacení a obuv, učební pomůcky, školní potřeby, výpočetní technika, kapesné, osobní dary, úhrada nezbytných nákladů na vzdělávání, nákladů na zdravotní služby, léčiva, zdravotní potřeby a úhrada na dopravu do škol. Dále školské zařízení hradí potřeby pro využití volného času a rekreace, náklady na účast na kulturních, sportovních a relaxačních činnostech a na účast v soutěžích.

Školské zařízení poskytuje dětem v rámci plného přímého zaopatření i školní stravování ve školní jídelně, která je jeho součástí. Žádné ze stravujících se dětí nemá od lékaře nařízené dietní stravování.

Kmenoví vychovatelé pravidelně (dvakrát do roka a před každou jednotlivou akcí) poskytují dětem informace o zásadách bezpečnosti a ochrany zdraví, upozorňují na případná rizika při činnostech ve školském zařízení i mimo něj a věnují se prevenci těchto rizik. Zaměstnanci jsou v oblastech bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany pravidelně vzděláváni a při všech činnostech zabezpečují dohled nad dětmi. Bezbariérový přístup do budovy DD je zajištěn (výtah).

## Hodnocení průběhu vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces je naplňován činnostmi rozvíjejícími samostatnost i spolupráci a dílčí kompetence umístěných dětí. Denní aktivity vycházejí z plnění školních povinností a jsou realizovány po návratu dětí ze škol. Některé děti využívají základní školu v místě, jiné dojíždějí. Kmenoví vychovatelé kontrolují jejich školní výsledky a pomáhají s přípravou do školy. Se všemi školami, kam děti docházejí, úzce spolupracují.

Zařízení nemá v současné době zajištěnou odbornou psychologickou či terapeutickou péči, což vzhledem k rizikovým faktorům zaznamenaným v osobních anamnézách dětí není optimální. Spolupracuje úzce a intenzivně s DDÚ Homole, který má k dispozici také vzdálený přístup k elektronicky vedené denní knize, v některých případech však taková intenzita spolupráce nestačí a bylo by vhodné zajistit psychoterapeutické služby vlastními silami angažováním odborného pracovníka do svého týmu. Programy rozvoje osobnosti zpracovávají klíčoví pracovníci, sporadicky však za spoluúčasti dětí samotných, přestože je děti podepisují. Zpracování vykazuje nízkou etopedickou erudici. Cíle stanovené v PROD se příliš nepromítají do skladby řízených činností včetně individualizace plánovaných aktivit. Účelné by bylo podpořit vychovatele rodinných skupin spoluúčastí asistenta pedagoga, zejména u menších dětí, které vzhledem ke svým speciálním vzdělávacím potřebám vyžadují prakticky nepřetržitou práci, podněty, individualizovanou činnost (návky sebeobsluhy, logopedický rozvoj, pravolevá orientace atp.).

Vnitřní řád upravuje denní režim včetně stanovení práv a povinností dětí. Děti jsou s jeho zněním seznamovány po přijetí vedoucí vychovatelkou. Nově je zaváděn motivační systém formou puntíků, který je srozumitelný dětem, zejména těm mladším, i pedagogům. Skutečný efekt bodovacího systému vedení zařízení vyhodnocuje, jeho účelem je zvýšit motivovanost dětí během výchovně vzdělávacího procesu. Během hospitací na rodinných skupinách byly pozorovány činnosti spontánní i plánované, které nepostrádaly přesah do běžného života dětí (finanční gramotnost, příprava k samostatnému životu, nákupy, cyklistika, bazén). Řízené činnosti doplňovala nabídka samostatných činností, takže si děti mohly vybrat. Vychovatelky s dětmi komunikovaly přiměřeně věku a možnostem empaticky a s respektem k jejich individualitě. Patrná byla vzájemná důvěra ve vztazích i rozhovorech. Starší děti aktivně pomáhaly s těmi mladšími při čtení pohádek před usnutím atp. V rámci přípravy na budoucí samostatný život si děti samy vaří večeře během víkendů, podílejí se na praní prádla, nákupech a dalších činnostech spojených s každodenním chodem domova.

Děti mají mobilní telefony prakticky neustále u sebe a využívají volného připojení k internetu prostřednictvím Wi-Fi. Zařízení aktivně podporuje jejich kontakt s rodiči i dalšími rodinnými příslušníky, děti mohou vedle svých telefonů využít také telefony domova. Při opětovném navazování vztahů s rodiči se zařízení často stává prostředníkem, tyto vztahy mnohdy iniciuje a podporuje. Ve všech případech zařízení úzce spolupracuje s OSPOD. Složitější záležitosti jsou řešeny prostřednictvím případových konferencí.

Děti mají nárok na samostatnou vycházku každý den v určený čas, pokud nedojde k omezení prostřednictvím opatření ve výchově. Ta jsou udělována za porušení pravidel vnitřního řádu a děti jsou s důsledky vždy seznámeny, udělení opatření podepisují s možností vyjádření souhlasu či nesouhlasu. Zařízení využívá také pozitivních opatření a velkého množství pochval.

Děti jsou v zařízení podporovány v docházce do externích zájmových kroužků ať na místní základní škole, nebo v okolí. Děti reprezentují domov na nejrůznějších soutěžích se sportovním či uměleckým zaměřením. V rámci projektu navštěvují domovy pro seniory, kde vystupují s nacvičeným programem. V době inspekce pobývaly v zařízení tři zletilé děti na základě smlouvy o pobytu, které se studiem připravují na profesní život. Zařízení jim v rámci přípravy na samostatný život vyhradilo nejvyšší patro se dvěma byty.

Děti dostávají kapesné jedenkrát měsíčně v zákonné výši, učí se tak reálně s penězi hospodařit podobně jako je tomu v běžném životě. Účastní se příprav akcí probíhajících v zařízení a spolurozhodují o náplni odpoledních či víkendových aktivit. Podle potřeb zejména při přijetí nových dětí jsou realizována komunitní setkání, která vede ředitelka zařízení. Děti mají možnost se k dění v domově vyjádřit na pátečních hodnoceních s kmenovým vychovatelem. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že jsou v zařízení spokojené. Při řešení osobních, vztahových či školních problémů by se obrátily prakticky na všechny vychovatele v zařízení, což je současně výborným ohodnocením práce pedagogických i nepedagogických pracovníků. Děti již cestou ze školy navštěvují zcela spontánně uží vedení zařízení v jejich kancelářích. Taková praxe svědčí o otevřené a důvěrné atmosféře.

### **Hodnocení výsledků vzdělávání**

Ředitelka ve spolupráci se zástupkyní školského zařízení dodržují zákonné podmínky pro přijímání dětí, organizaci vzdělávání i umístování dětí do jednotlivých rodinných skupin. Prokazatelným způsobem informují veřejnost o všech činnostech dětského domova na webových stránkách, v místním i v regionálním tisku. Veřejnost má dále možnost seznámit se s podmínkami činností DD prostřednictvím, např. dne dětí, besídek, sportovních turnajů.

Školské zařízení pravidelně sleduje a zaznamenává vzdělávací pokroky, chování a psychický stav dětí. Zjištění využívá k vyrovnávání nerovnoměrností v jejich vývoji a k přípravě individualizované vzdělávací nabídky. Informace o výsledcích výchovy i vzdělávání dětí jsou konzultovány při každodenním kontaktu vychovatelů a jedenkrát měsíčně s ředitelkou DD. Se zákonnými zástupci při dovolenkách, s OSPOD při jakékoliv změně.

Výsledky většiny dětí, znalosti a dovednosti, které prokazují, jsou na úrovni potřebné k dalšímu úspěšnému vzdělávání. Obtížněji získávají sebedůvěru, rozvíjející citovou stránku jejich osobnosti. Naplňování kompetencí a individuálních cílů jednotlivými dětmi je souhrnně vyhodnocováno kmenovými vychovateli v Hodnotících zprávách individuálního plánu rozvoje osobnosti dítěte. Dětský domov na požádání poskytuje informace o rozvoji dětí, jejich chování a výsledcích vzdělávání osobám zodpovědným za výchovu a předávají je pracovníkům OSPOD.

Pedagogičtí pracovníci zařízení intenzivně podporují osobní a telefonický kontakt dítěte s jeho biologickou rodinou. Vývoj vzájemných vztahů s osobami odpovědnými za výchovu zařízení sleduje a snaží se jejich vývoj usměrňovat žádoucím směrem. Ředitelka dětského domova podává návrhy na umístění dětí do náhradní rodinné péče. Zařízení se aktivně zapojuje i do případových konferencí zaměřených na umístění dítěte do pěstounské péče (poslední v prosinci 2016 v Senožatech).

Úsilí pedagogických pracovníků v budování motivace dětí ke vzdělávání se pozitivně odráží v jejich školní úspěšnosti. Některé děti se aktivně a úspěšně účastní přehlídek zájmové a umělecké činnosti. Třetina dětí z DD je zapojena v rámci volnočasových aktivit do věkově podobných sociálních skupin vně zařízení.

Školské zařízení aktivně spolupracuje se školami, ve kterých děti získávají předškolní vzdělávání a plní povinnou školní docházku. Vychovatelé se účastní třídních schůzek i jiných aktivit škol, spolupracují se školským poradenským zařízením, např. i v oblasti profesní orientace. V zájmu jednotného výchovného působení na děti je žádoucí pracovat i se Záznamy pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte, vedenými v mateřské škole, případně i se Školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Školské zařízení podporuje děti v aktivním a svobodném výběru školy, motivuje je v kladném přístupu k dalšímu

vzdělávání, což jim následně vytváří podmínky pro pracovní uplatnění a aktivní účast dítěte ve společnosti.

Hlavní cíl připravit děti na samostatný život se v jednotlivých případech daří naplňovat (pracují, mají rodiny). Zařízení cíleně sleduje další životní cestu dětí, které ukončily pobyt (návštěvy, telefonní i písemné kontakty).

## **Závěry**

### **Hodnocení vývoje**

- Od minulého hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v roce 2009 došlo k pozitivním změnám v oblasti personálních podmínek

### **Silné stránky**

- Materiální zázemí i vybavení školského zařízení
- Dětem je poskytována empatická zpětná vazba rozvíjející jejich pozitivní sebepojetí

### **Slabé stránky**

- Zařízení nemá v současné době zajištěnou odbornou psychologickou či terapeutickou péči
- Programy rozvoje osobnosti zpracovávají klíčoví pracovníci, sporadicky však za spoluúčasti dětí samotných, přestože je děti podepisují. Zpracování vykazuje nízkou etopedickou erudici. Cíle stanovené v PROD se příliš nepromítají do skladby řízených činností včetně individualizace plánovaných aktivit

### **Doporučení pro zlepšení činnosti školy**

- Zajistit psychoterapeutické služby vlastními silami angažováním odborného pracovníka do svého týmu
- Ve skladbě řízených činností včetně individualizace plánovaných aktivit uplatňovat cíle stanovené v PROD

## **Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají**

1. Zřizovací listina Dětského domova, Senožaty 199, ze dne 17. 6. 2005, včetně příloh a dodatků
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitelky Dětského domova, Senožaty 199, s účinností od 1. 8. 2014 na dobu určitou do 31. 7. 2020, ze dne 6. 5. 2014
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 12. 4. 2017
4. Koncepce rozvoje a řízení DD, 2014 až 2020
5. Vnitřní řád Dětského domova, Senožaty 199, s účinností od 1. 9. 2016, ze dne 1. 3. 2014, včetně dodatků
6. Školní vzdělávací program dětského domova, s účinností od 1. 9. 2016
7. Hodnocení činnosti školského zařízení za školní rok 2015/2016
8. Cíle rozvoje Dětského domova v Senožatech, bez data vyhotovení
9. Standardy kvality péče o děti v Dětském domově, Senožaty 199, rok 2015/2016
10. Organizační řád č. 2/2014, platný od 1. 1. 2015, ze dne 29. 12. 2014
11. Týdenní plány činnosti rodinných skupin, školní rok 2016/2017
12. Minimální preventivní program, školní rok 2016/2017
13. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2015/2016 a 2016/2017

14. Přehled DVPP za rok 2015/2016 a 2016/2017
15. Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti v roce 2016 a 2017
16. Zápisy z pedagogických a provozních porad, školní rok 2015/2016 a 2016/2017
17. Zápisy z porad dětí a pedagogických pracovníků
18. Roční plán práce 2016/2017, ze dne 29. 8. 2016
19. Kniha návštěv a kniha úředních návštěv
20. Kniha úrazů dětí, žáků a studentů, založena od 1. 11. 2011
21. Protokoly o kontrolách
22. Osobní spisy dětí, výběr k termínu inspekční činnosti s čj. 15, 21, 9, 16, 19, 25
23. Programy rozvoje osobnosti dětí, vedené ve školním roce 2016/2017
24. Hlášení noční služby, školní rok 2016/2017
25. Elektronická evidence dětí, vedená ve školním roce 2016/2017 k termínu inspekční činnosti

### **Poučení**

**Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu nebo na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.**

**Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.**

#### **Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka

*Mgr. Eva Bekeová v. r.*

Mgr. Lukáš Valda, školní inspektor

*Mgr. Lukáš Valda v. r.*

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

*Ing. Hana Vejvodová v. r.*

V Jihlavě 9. června 2017

**Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy**

Mgr. Martina Buchalová Horská, ředitelka

*Mgr. Martina Buchalová H. v. r.*

V Humpolci 20. 6. 2017